

Statsforvaltningen
tilsynet@statsforvaltning.dk
Randers Kommune
randers.kommune@randers.dk
Bjarne Overmark
bjarne.overmark@randers.dk

Fremlagt for retten som:

BILAG:

6

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 33 92 93 00
oim@oim.dk

Advokat Lasse Hummelhof Frandsen

Økonomi- og Indenrigsministeriets udtalelse om byrådsmedlem Bjarne Overmarks anmodning af 12. august 2014 om sagsindsigt

Sagsnr.
2015 - 4180

Doknr.
430592

Dato
22-12-2016

Ved brev af 8. maj 2015 afgav Statsforvaltningen udtalelse om Randers Kommunes behandling af en sag om en ny skolestruktur i Randers Kommune. Statsforvaltningen behandlede bl.a. spørgsmål om sagsindsigt i PowerPoints anvendt i nogle møder mellem repræsentanter for nogle partigrupper i Randers Byråd og medarbejdere i kommunen i foråret 2014 og om byrådsmedlem Bjarne Overmarks anmodning af 12. august 2014 om sagsindsigt i andet materiale om skolestrukturen.

Ved e-mail af 18. august 2015 oplyste det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet, at ministeriet havde besluttet at tage spørgsmålet om, hvorvidt de PowerPoints, der blev udarbejdet af Randers Kommunes forvaltning og forevist af forvaltningen ved byrådsmedlemmers og partigrupperes drøftelser om skolestrukturen, var omfattet af kommunalbestyrelsesmedlemmernes ret til sagsindsigt efter § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, op til behandling.

Det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet, afgav udtalelse om spørgsmålet om sagsindsigt i de nævnte PowerPoints ved brev af 22. august 2016 til Statsforvaltningen og Randers Kommune. Samtidig tilkendegav ministeriet, at ministeriet havde besluttet at tage spørgsmålet om byrådsmedlem Bjarne Overmarks anmodning af 12. august 2014 om indsigt i materiale om skolestrukturen op til behandling. I den anledning anmodede ministeriet Randers Kommune om en udtalelse.

Randers Kommune har ved e-mail af 12. september 2016 med bilag sendt en udtalelse til det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har nu afsluttet sin behandling af sagen.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at en kommune efter § 9 i lov om kommunernes styrelse kun er forpligtet til at behandle et medlems anmodning om sagsindsigt, hvis anmodningen er rettet til borgmesteren.

En kommune kan fastsætte retningslinjer eller have en praksis, hvorefter medlemmer af kommunalbestyrelsen har ret til at få behandlet anmodninger om sagsindsigt efter henvendelse herom til ansatte i forvaltningen. F.eks. kan det følge heraf, at anmodning om sagsindsigt kan rettes til forvaltningen på f.eks. direktørniveau, uden at anmodningen skal rettes til borgmesteren, og at forvaltningen i så tilfælde skal behandle anmodningen, uden at spørgsmål herom først forelægges for borgmesteren. Noget sådant kan også gælde for sagsindsigt i nogle typer, men ikke alle typer af sager eller sagsmateriale.

En praksis for forvaltningens ekspedition af sagsindsigtsanmodninger indgivet til forvaltningen er bindende for kommunen i den forstand, at forvaltningen ikke kan undlade at behandle en anmodning om sagsindsigt omfattet af en sådan praksis med den begrundelse, at den er indgivet til forvaltningen. Forvaltningen kan heller ikke meddele afslag på en anmodning om sagsindsigt omfattet af en sådan praksis med den begrundelse, at den ikke er rettet til borgmesteren.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at retningslinjer eller en praksis om forvaltningens behandling af anmodninger om sagsindsigt kan omfatte, at forvaltningen kan meddele afslag på sagsindsigt med henvisning til, at betingelserne for meddelelse af sagsindsigt efter § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse ikke er opfyldt. Det er endvidere ministeriets opfattelse, at retningslinjer eller en praksis om forvaltningens behandling af anmodninger om sagsindsigt kan omfatte, at forvaltningen kan begrænse adgangen til sagsindsigt efter lovens § 9, stk. 3. Kommunen kan imidlertid også fastsætte retningslinjer eller have en praksis, hvorefter visse anmodninger om sagsindsigt ekspederes af forvaltningen, mens andre – f.eks. mere komplicerede eller omfattende anmodninger eller alle sager, hvor forvaltningen mener, at der skal meddeles afslag – videregives eller henvises til borgmesteren.

Det forhold, at en kommune har fastsat retningslinjer eller har en praksis, hvorefter anmodning om sagsindsigt kan behandles af forvaltningen, kan imidlertid ikke udvide kommunens adgang til at meddele afslag på sagsindsigt ud over, hvad der gælder efter § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, eller til at begrænse adgangen til sagsindsigt ud over det, som lovens § 9, stk. 3, giver mulighed for. Uanset en sådan praksis må lovligheden af forvaltningens afslag på meddelelse af sagsindsigt således vurderes efter lovens § 9.

Forvaltningens afslag på sagsindsigt eller begrænsning af adgangen til sagsindsigt vil i øvrigt altid kunne indbringes for borgmesteren, og i det omfang denne fastholder afslaget, vil det kunne indbringes for kommunalbestyrelsen.

På grundlag af Randers Kommunes oplysninger til sagen er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at der i kommunen var en praksis for, at forvaltningen ekspederede byrådsmedlemmers anmodninger om sagsindsigt efter lovens § 9, også når de var indgivet til forvaltningen på chefniveau, idet borgmesteren samtidig blev orienteret herom.

I det foreliggende tilfælde har Randers Kommunes børn- og skolechef meddelt afslag på sagsindsigt uden at videregive eller henvise anmodningen til borgmesteren til afgørelse og uden at henvise til, at Bjarne Overmarks anmodning ikke var rettet til borgmesteren. Lovligheden af afslaget på sagsindsigt må derfor vurderes efter § 9 i lov om kommunernes styrelse.

Retten til sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse omfatter alene sagsmateriale, der "i endelig form foreligger i kommunens administration" på tidspunktet for ekspeditionen af anmodningen om sagsindsigt.

For så vidt angår sagsmateriale, der ikke er udarbejdet af forvaltningen, men af eksterne private samarbejdspartnere, borgere eller andre offentlige myndigheder og sendt til eller i øvrigt tilgået kommunen fra disse, gælder efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at sådant materiale altid foreligger "i endelig form" i den forstand, hvori dette udtryk anvendes i § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, når kommunen har modtaget det.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at interne dokumenter, der ikke er omfattet af retten til aktindsigt, efter omstændighederne kan foreligge i endelig form

og således være omfattet af retten til sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse.

Den foreliggende sag giver Økonomi- og Indenrigsministeriet anledning til at tage stilling til, hvornår sagsmateriale udarbejdet af forvaltningen (internt materiale) til forelæggelse for kommunalbestyrelsen eller et udvalg foreligger i endelig form i tilfælde, hvor materialet ikke har været forelagt andre end ansatte i forvaltningen (og eventuelt borgmesteren).

For så vidt angår sådant internt materiale er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at dette i hvert fald foreligger i endelig form i kommunens administration, jf. § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, når det foreligger i den form, hvori det efter forvaltningens opfattelse skal forelægges for udvalget eller kommunalbestyrelsen, dvs. når det er endeligt godkendt i forvaltningen med henblik på forelæggelsen.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ikke herved taget stilling til, af hvem eller på hvilket niveau i forvaltningen materialet i så fald skal være godkendt, idet det vil bero på de gældende retningslinjer og/eller den eksisterende praksis i den enkelte kommune, af hvem eller på hvilket niveau i forvaltningen den endelige godkendelse af materialet finder sted. Ministeriet er i den forbindelse opmærksomt på, at sådan praksis kan være forskellig i den enkelte kommune afhængig af sagstypen og den konkrete sags karakter.

På tidspunktet for afholdelsen af mødet mellem Bjarne Overmark og Randers Kommunes børn- og skolechef den 12. august 2014 kl. 15.00 var der efter de foreliggende oplysninger materiale omfattet af Bjarne Overmarks anmodning om sagsindsigt i form af i hvert fald bilag H, som forelå i endelig form i kommunens administration, jf. § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse.

Efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse kan der ikke med hjemmel i § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse meddeles afslag på eller udsættelse af sagsindsigt med den begrundelse, at alle medlemmer af kommunalbestyrelsen skal have indsigt i materialet eller have kendskab til oplysninger i materialet samtidig.

Kriterierne i § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse giver efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse ikke mulighed for at meddele afslag på sagsindsigt med henblik på at undgå, at et kommunalbestyrelsesmedlem forud for andre får kendskab til visse oplysninger – og eventuelt i forlængelse heraf udtaler sig om eller i øvrigt gør brug af disse. Dette gælder også, selv om medlemmets udtalelser eller øvrige brug af oplysningerne – f.eks. fordi det giver anledning til debat, spørgsmål eller øget fokus på sagen – måtte vanskeliggøre eller forsinke sagens behandling i kommunen. I sådanne tilfælde er begrænsningen ikke sagligt begrundet i "hensyn til sagernes ekspedition" eller "uforholdsmæssigt store vanskeligheder", således som disse udtryk anvendes i § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Selv om § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse giver mulighed for at afslå sagsindsigt begrundet i "hensyn til sagernes ekspedition" eller "uforholdsmæssigt store vanskeligheder", kan kommunen derfor ikke med henvisning til bestemmelsen afslå, begrænse, udsætte eller betinge meddelelse af sagsindsigt til et kommunalbestyrelsesmedlem med henblik på, at medlemmet ikke forud for andre skal have kendskab til sagsoplysninger, som vedkommende eventuelt kan videregive eller i øvrigt gøre brug af på en sådan måde, at det kan give anledning til, at behandlingen af en kommunal sag vanskeliggøres eller forsinkes.

Det forhold, at kommunen informationsmæssigt ønsker at stille alle kommunalbestyrelsesmedlemmer lige, kan heller ikke i øvrigt føre til en begrænsning i retten til sagsindsigt efter § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Det forhold, at materiale senere skal udsendes til flere eller alle medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan således

ikke begrunde en begrænsning i retten til sagsindsigt efter § 9, ej heller selv om denne begrænsning er af midlertidig karakter. Det bemærkes herved, at alle medlemmer har mulighed for at benytte sig af adgangen til at anmode om sagsindsigt.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er således af den opfattelse, at Randers Kommune ikke lovligt kunne meddele Bjarne Overmark afslag på eller udsætte imødekommelsen af anmodningen om sagsindsigt med den begrundelse, at alle byrådsmedlemmer skulle modtage information om sagen samtidig.

Efter de foreliggende oplysninger er det endvidere Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at anmodningen heller ikke i øvrigt kunne afslås – eller dens behandling udsættes – af hensyn til sagens ekspedition eller som følge af uforholdsmæssige vanskeligheder.

Efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse kunne Randers Kommune ikke lovligt meddele afslag på Bjarne Overmarks anmodning om sagsindsigt – eller udsætte behandlingen heraf – for så vidt angår det materiale, der forelå i endelig form på tidspunktet for mødet mellem Bjarne Overmark og børn- og skolechefen den 12. august 2014 kl. 15.00.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at det er en forudsætning for udvalgsformandens varetagelse af sit hverv efter § 22 i lov om kommunernes styrelse, at vedkommende har adgang til at se dagsordenstekst, indstilling og bilag i en sag, der skal forelægges for udvalget, når materialet foreligger i endelig form i kommunens administration, dvs. når andre kommunalbestyrelsesmedlemmer efter § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse har ret til sagsindsigt heri.

Som følge af udvalgsformandens funktioner kan der imidlertid efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse – uanset kommunens retningslinjer eller praksis for meddelelse af sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse – ikke stilles krav om, at udvalgsformanden skal fremsætte en anmodning over for borgmesteren om at få lov at se materialet.

Er det – som i det foreliggende tilfælde – kommunens praksis, at f.eks. forvaltningschefen afholder møder med udvalgsformanden til forberedelse af udvalgsmøderne, er det således Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at udvalgsformanden i forbindelse med sådanne møder som følge af sine funktioner som den, der forbereder og leder udvalgsmødet, kan forlange at blive gjort bekendt med det nævnte materiale, når materialet foreligger i endelig form i kommunens administration. Forvaltningen kan således ikke kræve, at udvalgsformanden må vente med at få materialet til et senere tidspunkt, herunder f.eks. når det i øvrigt er offentliggjort, og dermed kræve, at udvalgsformanden udsætter sin forberedelse, herunder udsætter den til et nyt møde med forvaltningen, eller undlader at drøfte sagen med forvaltningen.

For så vidt angår det materiale, der den 12. august 2014 på tidspunktet for mødet mellem Bjarne Overmark og børn- og skolechefen forelå i endelig form i kommunens administration, er det således Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at Randers Kommune ikke lovligt kunne meddele Bjarne Overmark afslag på indsigt heri.

Da det omhandlede materiale er offentliggjort, foretager Økonomi- og Indenrigsministeriet ikke mere i sagen.

Nedenfor i afsnit 1 og 2 følger en beskrivelse af sagens baggrund og en nærmere begrundelse for Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse.

Det tilføjes, at det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet, i sit brev af 22. august 2016 til Randers Kommune tilkendegav, at ministeriet ville afgive en generel vejledende udtalelse om forvaltningens muligheder for at

yde bistand til partier/lister og enkelte medlemmer af kommunalbestyrelsen, og at denne udtalelse på daværende tidspunkt forventedes at foreligge ultimo 2016. I forlængelse heraf skal Økonomi- og Indenrigsministeriet oplyse, at ministeriet forventer at afgive den nævnte generelle vejledende udtalelse inden udgangen af marts 2017.

1. Sagens baggrund

Den 8. august 2014 skrev Randers Kommune bl.a. følgende til byrådets medlemmer:

"Et forslag til ny skolestruktur i Randers Kommune vil snart blive fremlagt. Forslaget er udarbejdet af Børn og Skoleforvaltningen på baggrund af tilkendegivelser fra politiske drøftelser blandt 26 byrådsmedlemmer. Forslaget tager afsæt i de bærende principper, som blev besluttet af byrådet i processen om fremtidens folkeskole.

Forslaget vil blive behandlet på Børn- og Skoleudvalgets møde den 19. august 2014. Mødets dagsorden og dermed forslaget til den nye skolestruktur vil blive offentliggjort onsdag d. 13. august kl. 12:00.

I den anledning inviteres du til en tidlig og fortrolig orientering om dette punkt på udvalgets dagsorden. Der vil efter orienteringen kortvarigt være mulighed for at stille spørgsmål til forvaltningen inden for mødets tidsramme.

Orienteringen foregår den 13. august kl. 10.30 – 11.30 ..."

Ved e-mail af 12. august 2014 skrev byrådsmedlem Bjarne Overmark, der var formand for Randers Kommunes Børn- og Skoleudvalg, bl.a. følgende til Statsforvaltningen:

"Indledningsvis henvises til nedenstående kopi af mail fra Bjarne Overmark af 12.8.2014 kl. 16.47:

"Til børn og skoledirektør Lars Keld Hansen med kopi til byrådet, direktionen og pressen
Dette blot for at bekræfte, at jeg på vores møde d.d. kl. 15.00 – afholdt som sædvanligt med henblik på udfærdigelse af/forberedelse af dagsordenen til mødet d. 19.8.2014 i børn og skoleudvalget – af dig blev oplyst følgende:

- At jeg ikke (trods min anmodning herom) d.d. kunne få indsigt i hverken teksten/udkast til tekst til det dagsordenspunkt vedrørende lukning af skoler, som du vil sætte på dagsordenen vedrørende skolelukninger m.v. på børn og skoleudvalgets møde d. 19.8.2014 og som børn og skoleforvaltningen har udarbejdet på baggrund af 26 byrådsmedlemmers private møder om samme emne. For en god ordens skyld bemærkes, at jeg har anmodet om et skriftligt afslag på min anmodning om aktindsigt.

- At jeg i øvrigt ikke i dag kunne få aktindsigt i det materiale, som forvaltningen har udarbejdet vedrørende forslaget til skolelukninger. For en god ordens skyld bemærkes at jeg har anmodet om et skriftligt afslag på min anmodning om aktindsigt.

- At det er dig personligt, som har besluttet at skolelukningsmaterialet er hemmeligt – også for mig – indtil onsdag d. 13.8.2014 kl. 12.00, hvor jeg på linje med resten af befolkningen er velkommen til at gøre mig bekendt med materialet.

Venlig hilsen

..."

Endvidere henvises til nedenstående kopi af mail fra Børn og Skoledirektør Lars Keld Hansen, Randers Kommune, af 12.8.2014 kl. 19.08 til Randers Amtsavis:

"Til Karin Hede

Du har bedt om min kommentar til den af Bjarne Overmark fremsendte mail

Hermed min kommentar:

"Bjarne Overmark har i dag bedt om indsigt i materiale om folkeskolen i Randers Kommune, som byrådet orienteres om på møder i morgen. Materialet forelægges for børn og skoleudvalget tirsdag den 19. august 2014.

Forvaltningen har afslået at give Bjarne Overmark indsigt i materialet i dag, da materialet vil blive forelagt byrådet på orienteringsmøder i morgen. Forvaltningen ønsker og har pligt til at stille hele byrådet lige. Der er derfor tale om en saglig, rimelig samt kortvarig begrænsning i indsigtsmuligheden begrundet i, at alle i byrådet skal have kendskab til sagen samme dag – i morgen. Det er en fair måde at håndtere sagen.

Derudover har en udvalgsformand ikke særlige rettigheder end det øvrige byråd til at få indsigt i en sag. Har Bjarne Overmark som udvalgsformand og mødeleder behov for en særlig briefing er der rig mulighed herfor - efter i morgen og inden udvalgsrådet tirsdag om en uge."

Med venlig hilsen

..."

Statsforvaltningen anmodes om at udtale kritik af, at jeg ikke har modtaget den ønskede aktindsigt, idet det gøres gældende, at forvaltningen i Randers Kommune ikke kan afskære mig fra aktindsigt i det af forvaltningen udarbejdede forslag til lukning af skoler i Randers Kommune med den begrundelse – eller andre begrundelser for den sags skyld – at "alle i byrådet skal have kendskab til sagen samme dag – i morgen. Det er en fair måde at håndtere sagen".

Randers Kommunes Børn- og Skoleudvalg vedtog den 19. august 2014 en indstilling til byrådet, hvorefter forslag til ændring af Randers Kommunes skolestruktur blev sendt i offentlig høring. Økonomiudvalget vedtog indstillingen den 25. august 2014. Byrådet vedtog indstillingen den 1. september 2014 med 26 stemmer for og fem imod (Radikale Venstre, Beboerlisten og Velfærdslisten).

Randers Byråd vedtog den 1. september 2014 med 26 stemmer for og fire imod (Beboerlisten og Velfærdslisten), idet et medlem undlod at stemme (Radikale Venstre), besvarelsen af en henvendelse fra Statsforvaltningen af 30. juni 2014. Byrådets besvarelse og sagens bilag blev sendt til Statsforvaltningen sammen med en mindretalsudtalelse fra Beboerlisten og Velfærdslisten (byrådsmedlemmerne Kasper Fuhr Christensen, Jens Laursen, Bjarne Overmark og Kim Kristensen) af samme dato.

Af Beboerlistens og Velfærdslistens mindretalsudtalelse fremgik bl.a. følgende:

"For det tredje blev byrådsmedlem/Børn & Skoleudvalgsformand Bjarne Overmark tirsdag den 12.8.2014 nægtet adgang til det færdige materiale, som forvaltningen havde udarbejdet om skolestruktursagen. ..."

Af Statsforvaltningens udtalelse af 8. maj 2015 i anledning af henvendelserne i sagen fra byrådsmedlemmerne Kasper Fuhr Christensen, Jens Laursen, Bjarne Overmark og Kim Kristensen fremgik bl.a. følgende:

"Vedrørende Bjarne Overmarks henvendelse af 12. august 2014 om sagsindsigt i materiale om folkeskolen i Randers Kommune fremgår det af henvendelsen, at Bjarne Overmark har rettet sin begæring af 12. august 2014 til direktøren for børn, skole og kultur, som har afslået hans begæring.

Det bemærkes, at begæring om sagsindsigt efter kommunestyrelseslovens § 9, stk.1, skal rettes til borgmesteren, jf. § 9, stk. 2. Statsforvaltningen må forstå, at sagens materiale var tilgængeligt på kommunens hjemmeside den 13. august 2014, og på den baggrund finder vi ikke anledning til at foretage noget vedrørende dette punkt.

..."

På grundlag af ovenstående finder Statsforvaltningen på det foreliggende grundlag ikke anledning til at foretage mere i sagen."

Randers Kommune fremsendte ved flere e-mails af 5. april 2016 udtalelse og materiale i sagen vedrørende sagsindsigt i PowerPoints m.v. til det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet. Dette materiale omfattede bl.a. byrådets vedtagelse og dagsorden/sagsfremstilling fra den 1. september 2014 vedrørende skolestruktursagen med de forudgående udvalgsvedtagelser og bilag. Bilagene, der udgjorde grundlaget for den offentlige høring over forslaget til en ændret skolestruktur i kommunen, omfattede i alt mere end 400 sider.

Ved brev af 22. august 2016 oplyste det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet, at ministeriet havde besluttet at tage spørgsmålet om byrådsmedlem Bjarne Overmarks anmodning af 12. august 2014 om indsigt i materiale om skolestruktur op til behandling.

Det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet, anmodede om at modtage Randers Kommunes bemærkninger i anledning af spørgsmålet, forinden ministeriet afgav udtalelse herom.

Det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet, anmodede om, at Randers Kommunes udtalelse omfattede oplysning om, i hvilket omfang det materiale, som Bjarne Overmark den 12. august 2014 anmodede om indsigt i, på daværende tidspunkt forelå i den form, hvorefter det efter forvaltningens opfattelse skulle offentliggøres og forelægges for Børn- og Skoleudvalget, dvs. i hvilket omfang det var endeligt godkendt i forvaltningen med henblik herpå. Ministeriet oplyste, at ministeriet efter de foreliggende oplysninger lagde til grund, at Bjarne Overmarks anmodning omfattede udkast til dagsorden med indstilling og bilag til udvalgets møde den 19. august 2014 for så vidt angår dagsordenspunktet om kommunens fremtidige skolestruktur, at dette materiale var planlagt til udsendelse til udvalget og offentliggørelse den 13. august 2014 kl. 12.00, og at denne plan blev holdt.

Det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet, anmodede endvidere om, at Randers Kommunes udtalelse omfattede oplysning om, hvorvidt der i august 2014 i kommunen var etableret en praksis eller fastsat retningslinjer, hvorefter byrådsmedlemmer blev meddelt sagsindsigt ved henvendelse til forvaltningen, dvs. således at henvendelser herom ikke skulle rettes til eller behandles af borgmesteren. I givet fald bad ministeriet om oplysning om, hvad denne praksis eller disse retningslinjer nærmere omfattede, herunder om det gjaldt for alle typer af sager og/eller sagsmateriale, og om det gjaldt for det materiale, som var omfattet af Bjarne Overmarks anmodning om sagsindsigt.

Ved e-mail af 12. september 2016 har Randers Kommune sendt byrådets udtalelse i anledning af det tidligere Social- og Indenrigsministeriums, nu Økonomi- og Indenrigsministeriets, brev af 22. august 2016 til ministeriet. Byrådets udtalelse blev vedtaget med 25 stemmer for og seks imod (Beboerlisten, Velfærdslisten, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre). Til besvarelse af ministeriets anmodning om en udtalelse har byrådet i udtalelsen henvist til et vedhæftet notat fra forvaltningen. Af notatet fremgår bl.a. følgende:

"Baggrund

Sagens faktum er som beskrevet i Social- og Indenrigsministeriets udtalelse af 22. august 2016.

Materialets form den 12. august 2016

Social og Indenrigsministeriet har i brev af 22. august 2016 anmodet ... om at kommunens udtalelse omfatter oplysning om, i hvilket omfang det materiale, som Bjarne Overmark den 12. august 2014 anmodede om indsigt i, på daværende tidspunkt forelå i den form, hvorefter det efter forvaltningens opfattelse skulle offentliggøres og forelægges for børn- og skoleudvalget, dvs. i hvilket omfang det var endeligt godkendt i forvaltningen med henblik herpå.

Forvaltningen har til brug for afgivelse af redegørelse herom undersøgt i kommunens esdh-system, hvornår dagsordenpunktet med sagsfremstilling, den samlede rapport om Fremtidens Skolevæsen, Bilagsmappe samt de tilhørende bilag A-K var færdigudarbejdet af forvaltningen.

Det fremgår af kommunens esdh-system, at der forelå et dagsordenspunkt i sagen den 12. august 2014. Sidste tidspunkt, der blev tilknyttet et bilag den 12. august 2014 var lidt før kl. 17.00. Der var her tale om bilag H kaldet "Forslag til skoleudviklingsplan og ny skolestruktur 2015". Bilaget indeholder en analyse og et forslag til den konkrete indretning af de skoler, der indgår i den nye skolestruktur fra 1. august 2015. Rapporten vedrører skolernes fysiske rammer og er udarbejdet af Arkitektfirmaet Gorm Nielsen m.a.a. og er på 257 sider.

Samtidigt fremgår af mail fra Arkitektfirmaet Gorm Nielsen, at bilaget blev tilsendt kommunen fra Arkitektfirmaet Gorm Nielsen, hvor det blev benævnt som et endeligt dokument kl. 13.23.

Det kan ikke ved hjælp af kommunens esdh-system afklares, hvornår sagsfremstillingen lå endelig i form (dvs. forelå endelig godkendt).

Forvaltningen arbejdede den 12. august 2014 med såvel klargøring af materialet til trykning samt udarbejdelse af powerpoints til den efterfølgende dags forelæggelser. En del materiale blev samme dag trykt i kommunens trykkeri, ligesom der var entret med trykkeri i byen, der også 12. august 2014 arbejdede med trykning af materiale, herunder bilag H i løbet af aftenen den 12. august 2014.

Det kan på baggrund af ovenstående fastslås, at dagsordenspunktet inkl. bilagsmateriale ikke forelå i endelig form forud for 12. august 2014, men det kan ikke med sikkerhed afdækkes, præcist hvornår den 12. august 2014 dagsordenspunktet inkl. bilagsmateriale forelå i endelig form i forvaltningen.

Materialet var på det tidspunkt, hvor der blev begæret sagsindsigt af byrådsmedlem Bjarne Overmark på møde den 12. august 2012 mellem kl. 15 og 16, ikke udleveret til nogen uden for den kommunale administration.

Afslag på sagsindsigt den 12. august 2014

I relation til afslaget på sagsindsigt den 12. august 2014 til børn og skoleudvalgsformand Bjarne Overmark var dette begrundet i, at der af forvaltningen var tilrettelagt en offentliggørelsesproces af skolestrukturmaterialet.

Skolestruktursagen havde væsentlig betydning for mange af kommunens borgere. Rapporten havde stor mediemæssig bevågenhed, og der var meget stor interesse for sagen fra offentligheden generelt. Af hensyn til at sikre en samtidig informering af byrådet og efterfølgende interessenter i sagen, havde forvaltningen planlagt en offentliggørelsesproces som er beskrevet i den samlede rapport om Fremtidens Skolevæsen i Randers Kommune således:

Tidsplan	Møder
Offentliggørelse af høringsmaterialet på børn og skoleudvalgets dagsorden	13. aug. 2014
Behandling af forslag til ny skolestruktur i børn og skoleudvalget	19. aug. 2014
Behandling af forslag til ny skolestruktur i økonomiudvalget	25. aug. 2014
Behandling af forslag til ny skolestruktur i byrådet	1. sep. 2014
Forslaget sendes i høring i perioden	2. sep. til og med 27. okt. 2014
Kommer der ikke rettidigt indsigelser mod forslaget efter høringsperiodens udløb, træffer byrådet beslutning om ændring af kommunens skolestruktur. Forslaget behandles forud for byrådsbeslutningen i børn og skoleudvalget d. 18. november og i økonomiudvalget d. 1. december	8. dec. 2014

Kom der rettidigt indsigelser mod forslaget i høringsperioden, træffer byrådet beslutning om ændring af kommunens skolestruktur. Forslaget behandles forud for byrådsbeslutningen i børn og skoleudvalget d. 9. december og i økonomiudvalget d. 5. januar 2015

12. januar 2015

Afslaget på sagsindsigt begrundedes med hensynet til sagens ekspedition jfr. kommunestyrelseslovens § 9, særligt med henblik på at sikre en lige behandling af byrådsmedlemmerne og med henblik på, at det meget omfattende materiale lå i trykt form til det afholdte orienteringsmøde for byrådets medlemmer 13. august kl. 10.00.

Som det fremgår af mail fra børn og skoledirektøren til Randers Amtssavis den 12. august 2014 blev der alene givet afslag på at give sagsindsigt den pågældende dag.

Materialet blev offentliggjort den følgende dag om formiddagen, hvor alt materiale forelå i trykt form til såvel byrådet som disses baggrundsgrupper. Der var således tale om en meget kort udskydelse af gennemførelsen af sagsindsigten af mindre end én dags varighed, af hensyn til samtidig informering af byrådet.

Hensynet var således at give byrådet en ligelig behandling og sikre samtidig information.

Retningslinjer for sagsindsigt

...

Randers Byråd har hverken specifikt eller generelt vedtaget retningslinjer for sagsindsigtsretten efter kommunestyrelseslovens § 9. Oftest fremsættes en anmodning om sagsindsigt til borgmesteren, men der fremsættes tillige anmodninger til forvaltningen, oftest til en direktør eller en sekretariatschef. Det ses ikke at praksis har været afhængig af, om der er tale om større eller mindre sager. Forvaltningen behandler således indkomne sagsindsigtsanmodninger, uanset om disse har været henvendt til borgmesteren eller til forvaltningen.

Der er praksis for, at borgmesteren altid orienteres om sagsindsigten. Dette sker enten inden sagsindsigten gives byrådsmedlemmet eller ved afsendelsen af sagsindsigten. Dette vil afhænge af sagens karakter.

Udvalgsformandsrettigheder

Det fremgår af kommunestyrelseslovens § 22, at det er udvalgsformanden, der indkalder, forbereder og leder udvalgets møder. Spørgsmålet om adgang til at se forvaltningens sager m.v. ifm. forberedelse af dagsorden er imidlertid ikke lovreguleret, men beror på tradition m.v.

Det er oplyst, at det har været tradition for samarbejdet mellem børn og skoleudvalgets formand og forvaltningen, at der afholdtes møde med formanden for børn og skoleudvalget en uge før udvalgmødets afholdelse, hvor de sager som er klar på tidspunktet for mødet blev udleveret formanden for udvalget. Derudover skete en mundtlig orientering om de sager, som ikke forelå i endelig form på tidspunktet for mødet med formanden for udvalget.

Det vurderes, at en udvalgsformand ikke har særlige rettigheder i forhold til sagsindsigt m.v. i forhold til øvrige byrådsmedlemmer. Hvis formanden for udvalget som mødeleder har et særligt behov for at kende indholdet af sager forud for udvalgmødet, kan formanden tilbydes et selvstændigt møde med forvaltningen inden afholdelse af mødet til en nærmere gennemgang.

I den konkrete sag fremgår, at forvaltningen tilkendegav, at der inden udvalgmødet tirsdag ugen efter, var mulighed for særlig briefing inden udvalgmødet."

Sammen med byrådets udtalelse har kommunen fremsendt en e-mail af 3. september 2016 fra Bjarne Overmark til direktion og byråd, hvoraf følgende fremgår:

"Som kommentar til forvaltningens sædvanlige udenomssnak og halve løgne i notater til Social- og Indenrigsministeriet fremsendes kopi af min oprindelige klage samt Lars Keld Hansens mail af 12.8.2014 kl. 19.08 til Karin Hede Randers Amtsavis.

Som det fremgår, har Lars Keld Hansen ikke begrundet den manglende udlevering af skolestrukturrapporten med, at den ikke var færdig tirsdag d. 12.8.2014 kl. 16.00 – som forvaltningen vrøvler om i sit notat.

De konstruerede bortforklaringer antager komiske højder.

Nærværende bedes vedhæftet byrådets dagsorden til mødet mandag d. 5.9.2016."

2. Økonomi- og Indenrigsministeriets udtalelse

Tilsynet med kommunerne varetages af Statsforvaltningen efter reglerne i kapitel VI i lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 769 af 9. juni 2015. Statsforvaltningens tilsyn er et retligt tilsyn. Statsforvaltningen fører tilsyn med, om kommunen overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Statsforvaltningen kan ikke tage stilling til, om kommunernes dispositioner er rimelige eller hensigtsmæssige.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er ikke i almindelighed klageinstans over for Statsforvaltningen, men ministeriet kan af egen drift tage spørgsmål om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser, som Statsforvaltningen har udtalt sig om, op til behandling, når ministeriet skønner, at sagen er af principiel eller generel betydning eller har alvorlig karakter, jf. § 53, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse.

I afsnit 2.1 behandles Bjarne Overmarks ret til sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse i det sagsmateriale, der var omfattet af hans anmodning af 12. august 2014. I afsnit 2.2 behandles Bjarne Overmarks ret som udvalgsformand til indsigt i det samme materiale.

2.1 Bjarne Overmarks ret til sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse i sin egenskab af medlem af kommunalbestyrelsen

2.1.1 Generelt om sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse

§ 9 i lov om kommunernes styrelse har følgende ordlyd:

"§ 9. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen har som led i varetagelsen af sit hverv ret til at gennemse sagsmateriale, der i endelig form foreligger i kommunens administration.

Stk. 2. Begæring om sagsindsigt efter stk. 1 skal rettes til borgmesteren.

Stk. 3. Borgmesteren kan begrænse retten til sagsindsigt, når det er nødvendigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller når en adgang til sagsindsigt i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder.

Stk. 4. Et medlem har ret til efter anmodning at få tilsendt kopi af sagsmateriale, hvori den pågældende har ret til sagsindsigt, jf. stk. 1-3. Kommunalbestyrelsen kan dog fastsætte nærmere retningslinjer for udøvelsen af retten til at få tilsendt sagsmateriale, herunder begrænsninger i retten hertil, når dette findes nødvendigt."

Bestemmelsen blev indsat i loven ved lov nr. 380 af 14. juni 1995, idet dog § 9, stk. 2, blev ændret ved lov nr. 381 af 28. maj 2003. Af lovbemærkningerne til bestemmelsen, jf. Lovforslag nr. L 167, Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 2068 ff., fremgår bl.a. følgende:

"Almindelige bemærkninger

2.3. Ændring og forbedring af arbejdstilrettelæggelsen i de kommunale organer

...

Det er ... fundet hensigtsmæssigt at lovfæste kommunalbestyrelsesmedlemmernes ret til sagsindsigt samt at indføre en ret for de enkelte medlemmer til at få kopi af det materiale, hvori der er ret til sagsindsigt. Samtidig er det dog fundet nødvendigt at give kommunalbestyrelsen mulighed for at begrænse retten til at få kopi af sagsakter.

...

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

...

Til nr. 4

Bestemmelsen lovfæster den eksisterende adgang til sagsindsigt. Retten er knyttet til varetagelsen af hvervet som kommunalbestyrelsesmedlem/udvalgsmedlem, og det materiale, der begæres sagsindsigt i, må derfor vedrøre et anliggende, som vil kunne indbringes for kommunalbestyrelsen/udvalget som kompetent organ. ...

Ved sagsmateriale forstås alle dokumenter, der vedrører sagen, samt indførelser i journaler, registre og andre fortegnelser vedrørende den pågældende sags dokumenter. ...

Retten til sagsindsigt omfatter også dokumenter, der er undtaget fra offentlighed efter lov om offentlighed i forvaltningen, herunder interne notater og referater. Sagsmateriale, der befinder sig på institutioner m.v., er også omfattet. Retten til sagsindsigt angår alene eksisterende sagsmateriale og giver ikke det enkelte kommunalbestyrelsesmedlem ret til at forlange nyt materiale produceret.

Anmodning om sagsindsigt må rettes til borgmesteren, der er den øverste daglige leder i kommunen og den umiddelbart ansvarlige for tilrettelæggelsen af administrationens arbejde. ...

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 3 kan borgmesteren under nærmere angivne forhold begrænse retten til sagsindsigt. Borgmesteren er i sin adgang hertil undergivet kommunalbestyrelsens beslutninger.

Da det ofte kan være en fordel for kommunalbestyrelsens medlemmer selv at være i besiddelse af det relevante sagsmateriale, er det anset for hensigtsmæssigt – ud over den adgang, der findes inden for offentlighedslovens rammer – at indføre en ret til efter anmodning at få kopi tilsendt af sagsmateriale, der i forvejen er ret til sagsindsigt i.

Da en ret til at få kopier vil kunne betyde et ikke uvæsentligt indgreb i administrationens ressourcer, er der foreslået en ret for kommunalbestyrelsen til at begrænse retten til at modtage kopier, hvis det skønnes nødvendigt. Begrænsning kan ske generelt eller konkret, når særlige forhold taler for det, f.eks. hvis kopiering vil være forbundet med store omkostninger. Adgangen efter offentlighedsloven til at kræve kopier af sagsdokumenter berøres ikke heraf."

I bilaget til Folketingets Kommunaludvalgs betænkning over forslaget til lov om ændring af de kommunale styrelseslove m.v. afgivet den 9. maj 1995, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg B, side 524 f., er gengivet følgende spørgsmål fra udvalget til indenrigsministeren og dennes svar herpå:

"Spørgsmål 1:

"Betyder formuleringen af § 9, stk. 3, vedrørende borgmestres mulighed for at begrænse sagsindsigten en forringelse af de eksisterende muligheder for sagsindsigt for kommunalbestyrelsesmedlemmer?"

Svar:

De foreslåede regler i § 9 om sagsindsigt er udtryk for en lovfæstelse af den eksisterende adgang til sagsindsigt.

Dette gælder også bestemmelsen i § 9, stk. 3, hvorefter borgmesteren kan begrænse retten til sagsindsigt i tilfælde, hvor det er nødvendigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller hvor en

adgang til sagsindsigt i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder. Det bemærkes herved tillige, at bestemmelsen herom er i overensstemmelse med den beskrivelse af den gældende retstilstand, der er i den kommenterede kommunale styrelseslov ved Preben Espersen m.fl. (1991, side 56 f.).¹

Der er således ikke med bestemmelsen i § 9, stk. 3, tale om nogen forringelse af de eksisterende muligheder for sagsindsigt.

Spørgsmål 2:

"I hvilke tilfælde er det, at borgmesteren kan begrænse sagsindsigten i medfør af § 9, stk. 3?"

Svar:

En begrænsning kan ske i tilfælde, hvor en sags ekspedition ikke kan afvente kommunalbestyrelsesmedlemmets gennemsyn, eller hvor det vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder at fremskaffe materialet, navnlig ved ældre akter.

Det tilføjes, at borgmesteren i sin adgang til at begrænse retten til sagsindsigt er undergivet kommunalbestyrelsens beslutninger.

Spørgsmål 3:

"I besvarelse af spørgsmål 740 af den 20. februar 1986 (journalnr. 1986/1073/0100-4) understreger den daværende indenrigsminister et kommunalbestyrelsesmedlems særlige ret til en udvidet sagsindsigt – også for så vidt angår interne arbejds papirer. Vil denne ret bestå på trods af § 9, stk. 3's ordlyd?"

Svar:

Spørgsmålet kan besvares bekræftende. Den ret til sagsindsigt, der tilkommer et kommunalbestyrelsesmedlem, rækker videre end retten til aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen, idet medlemmet bl.a. har ret til sagsindsigt i interne notater og referater, der foreligger i endelig form.

Borgmesteren kan således ikke begrænse retten til sagsindsigt under henvisning til, at der er tale om interne arbejds papirer.

Spørgsmål 5:

"Gælder der andre begrænsninger i et kommunalbestyrelsesmedlems anvendelse – f.eks. offentlig citering – af den information, der indhentes ved benyttelse af retten til sagsindsigt efter § 9, end forvaltningslovens bestemmelser om tavshedspligt, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 1?"

Svar:

De foreslåede regler om sagsindsigt i § 9 er, som det er anført i lovforslagets bemærkninger, udtryk for en lovfæstelse af den eksisterende adgang til sagsindsigt.

Efter § 9, stk. 1, har ethvert kommunalbestyrelsesmedlem som led i varetagelsen af sit hverv ret til at gennemse sagsmateriale, der i endelig form foreligger i kommunens administration. Som anført i bemærkningerne til bestemmelsen omfatter retten til sagsindsigten således også dokumenter, der er undtaget fra aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen, herunder interne notater og referater.

I § 9, stk. 3, er det angivet, i hvilke tilfælde borgmesteren kan begrænse retten til sagsindsigt, jf. i øvrigt besvarelsen af spørgsmål 1 og 2.

¹ På det nævnte sted er der om mulighederne for at begrænse adgangen til at gennemse sagsakter anført følgende: "Adgangen til at gennemse sagsakter kan i øvrigt begrænses i særlige tilfælde, f.eks. hvor en sags ekspedition ikke kan afvente medlemmets gennemsyn, eller hvor det vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder at fremskaffe materialet, navnlig ved ældre akter." (Økonomi- og Indenrigsministeriets tilføjelse).

Der gælder ikke – efter de foreslåede regler i § 9 eller efter gældende ret – nogen begrænsninger i et kommunalbestyrelsesmedlems adgang til at anvende eller videregive den information, som medlemmet har erhvervet ved benyttelse af retten til sagsindsigt, når bortses fra lovgivningens regler om tavshedspligt.

Det er således alene reglerne om tavshedspligt, der begrænser adgangen til videregivning af information. Ethvert kommunalbestyrelsesmedlem kan derfor med denne begrænsning offentligt citere information, der er indhentet ved benyttelse af retten til sagsindsigt.

Der kan i øvrigt herved henvises til, at der alene gælder tilsvarende begrænsning, når kommunalbestyrelsesmedlemmer sammen med personer, der ikke er medlemmer af kommunalbestyrelsen, gennemser det materiale, der er fremlagt til bedømmelse af en sag, jf. den kommunale styrelseslovs § 8, stk. 3.

Spørgsmål 6:

"Kan borgmesteren f.eks. kræve som betingelse for at give sagsindsigt, at citering af informationer, som ikke ville være omfattet af reglen om aktindsigt efter offentlighedslovens § 4, stk. 1, 1. pkt., men som nok ville kunne gives som meroffentlighed efter 2. pkt., alene må finde sted med tilladelse fra borgmesteren?"

Svar:

Borgmesteren har mulighed for at begrænse retten til sagsindsigt i de tilfælde, der er nævnt i forslaget til § 9, stk. 3. Bestemmelsen er udtømmende, og der kan således ikke i andre tilfælde ske begrænsninger eller stilles betingelser."

Til grund for bestemmelsen i § 9 lå Betænkning nr. 1271/1994 om kommunalpolitikernes arbejdsvilkår. Om de dagældende regler om forberedelse af kommunalpolitikernes beslutninger er bl.a. følgende anført i betænkningen (s. 38 f.):

"Det er antaget, at et kommunalbestyrelsesmedlem har ret til at gennemse eksisterende sagsmateriale i forvaltningen herunder også interne noter og referater. Retten er knyttet til varetagelsen af hvervet, og det materiale, der begæres sagsindsigt i, må derfor vedrøre et anliggende, som vil kunne indbringes for kommunalbestyrelsen som kompetent organ. Retten omfatter også dokumenter, som er undtaget fra offentlighed efter lov om offentlighed i forvaltningen.

Anmodning om sagsindsigt må rettes til borgmesteren i dennes egenskab af øverste daglige leder og den umiddelbart ansvarlige for tilrettelæggelsen af administrationens daglige arbejde. ... Retten til sagsindsigt antages ikke at omfatte materiale, som endnu ikke er endeligt udformet. Andre hensyn kan nødvendiggøre en begrænsning af retten til sagsindsigt f.eks. hensyn til sagens rettidige ekspedition."

Af den nævnte betænkningens afsnit med udvalgets overvejelser og forslag fremgår bl.a. følgende (s. 42):

"3.4. Anden bistand

Udvalget har overvejet, om der bør indføres regler, der fastsætter det nærmere indhold af adgangen til sagsindsigt i eksisterende sagsakter og dermed også fastlægger administrationens forpligtelser i forbindelse hermed. Den nuværende adgang er nødvendig for, at politikerne kan udføre det kommunalpolitiske arbejde, og adgangen giver næppe i praksis anledning til større problemer. Udvalget har imidlertid fundet det naturligt, at adgangen til sagsindsigt lovfæstes i den kommunale styrelseslovgivning."

Den allerede eksisterende adgang til sagsindsigt er tillige behandlet i Betænkning nr. 894/1980 om kommunale styrelsesformer og kommunalpolitikernes arbejdsvilkår m.v., hvoraf bl.a. følgende fremgår (s. 172 f.):

"... I forlængelse af den omhandlede udsendelsesordning vil der derfor hurtigt blive rejst spørgsmål om adgang til at gennemse sager, og herunder ofte dokumenter, som ikke ifølge offentlighedsloven kan kræves udleveret.

Dette problem kan for så vidt opstå såvel i tilslutning til udsendelse af dagsordener m.v., herunder med hensyn til sagsmateriale i udvalg, som det pågældende kommunalbestyrelsesmedlem ikke er medlem af, som for det medlem, som blot ønsker at sætte sig nærmere ind i en sag, eventuelt selv om denne (endnu) ikke er rejst over for de kommunalpolitiske organer.

Også i dette tilfælde vil alle kommunalbestyrelsesmedlemmer være underkastet samme regler med hensyn til tavshedspligt, og sådanne hensyn kan derfor ikke afgørende tale imod en adgang til gennemsyn, selv om det må erkendes, at kredsen af personer, som får kendskab til eventuelle fortrolige oplysninger, bliver større. I øvrigt kan det nævnes, at kommunalbestyrelsesmedlemmer i praksis ofte har adgang til at orientere sig i alle udvalgssager, når de er fremlagt i samme lokale. ...

Hensynet til effektiviteten af den kommunale forvaltning kan ... tale imod, at ethvert kommunalbestyrelsesmedlem kan forlange at blive gjort bekendt med alle eksisterende sagsakter. Ikke mindst udvalgenes mulighed for varetagelse af den umiddelbare forvaltning kan besværliggøres, hvis ikke-medlemmer på grundlag af udvalgsmateriale tager sagerne op i kommunalbestyrelsen.

Det må dog ikke overses, at de heraf følgende problemer for forvaltningens effektivitet for så vidt ikke er en følge af en ret til informationer, men direkte er en følge af de aktionsmuligheder, som styrelseslovens §§ 22² og 23 giver de enkelte medlemmer. Og disse ønsker udvalget af demokratiske grunde ikke begrænset ...

Hertil kommer, at der næppe i lovgivningen generelt kan findes holdepunkter for at nægte et kommunalbestyrelsesmedlem adgang til eksisterende sagsakter. Ethvert kommunalbestyrelsesmedlem er principielt medansvarlig for den kommunale forvaltning, og han vil efter styrelseslovens regler kunne drages til ansvar også for beslutninger, der træffes af administrationen eller af udvalg, som han ikke er medlem af – f.eks. for manglende tilsyn med sagsbehandlingen. Det er givet, at alene adgangen efter offentlighedsloven ikke kan være tilstrækkelig, når det gælder en kontrolfunktion, udøvet af de for administrationen ansvarlige kommunalbestyrelsesmedlemmer. Medmindre der i lovgivningen er faste holdepunkter for det modsatte, synes et kommunalbestyrelsesmedlem derfor at måtte have adgang til på begæring at gennemse eksisterende sagsakter i kommunen, også for at kunne udnytte sine ovennævnte rettigheder efter styrelseslovens § 22.

...

Det synes også forbundet med store vanskeligheder at finde acceptable kriterier for hvilke oplysninger, der (bortset fra de nævnte sager, hvor kommunalbestyrelsen er uden kompetence) skal forholdes medlemmerne, og hvem der skal afgøre dette.

Ganske vist må det antages, at kommunalbestyrelsesmedlemmernes henvendelse til forvaltningen som nedenfor fremhævet må rettes gennem borgmesteren som daglig leder, at denne eller kommunalbestyrelsen må kunne fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved gennemsynet, og at de ansatte må kunne henvise tvivlsspørgsmål om gennemsyn til borgmesteren. Borgmesteren må imidlertid ved afgørelsen alene kunne begrænse adgangen ud fra saglige hensyn.

Kommunalbestyrelsen, der ... i almindelighed bestemmer informationsniveauet i kommunen, herunder hvilke oplysninger, der skal tilvejebringes, bør – ud fra samme demokratiske hensyn – næppe heller tillægges en ret til at forholde allerede tilvejebragte oplysninger for visse af dens medlemmer.

² Bestemmelsen om initiativret findes nu i lovens § 11, stk. 1, 1. pkt. (Økonomi- og Indenrigsministeriets tilføjelse).

Den blotte eksistens af mulighederne for misbrug af sådanne beføjelser taler for, at en nægtelse af ret til gennemsyn kun bør finde sted med hjemmel i lovgivningen.

Da udvalget som ovenfor nævnt er af den opfattelse, at medlemmernes (mindretals-)rettigheder i styrelseslovgivningen ikke bør indskrænkes, ønsker udvalget heller ikke at foreslå indskrænkninger i styrelseslovgivningen med hensyn til medlemmernes adgang til oplysninger fra forvaltningen.

Udvalget erkender imidlertid, at der som ovenfor nævnt på særlige områder, f.eks. inden for social- og skattelovgivningen, kan være rimelig baggrund for særlige kompetenceforhold blandt andet som følge af specielle krav om at beskytte oplysninger af personlig art, således at disse forbeholdes en snæver kreds, som nærmere fastsættes i den pågældende lovgivning. Ud fra grundsætningerne om kommunalforvaltningens enhed og kommunalbestyrelsens ansvar for den samlede forvaltning bør sådanne undtagelser imidlertid efter udvalgets opfattelse indskrænkes til det strengt nødvendige."

Ved lov nr. 381 af 28. maj 2003 blev § 9, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse ændret, idet kravet om, at kommunalbestyrelsesmedlemmet skulle kunne angive den sag eller det materiale i en sag, som anmodningen om sagsindsigt vedrørte, blev ophævet.

Af de almindelige bemærkninger til ændringen, jf. Lovforslag nr. L 188, folketingsåret 2002-03, fremgår bl.a., at det daværende Indenrigs- og Sundhedsministeriet i overensstemmelse med anbefalinger i Betænkning nr. 1425/2002 om indsigt i den kommunale administration foreslog at udvide kommunalbestyrelsesmedlemmernes adgang til sagsindsigt, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 5642. Af de specielle bemærkninger til ændringsbestemmelsen, der var indeholdt i lovforslagets § 1, nr. 2, fremgår endvidere bl.a., at ændringen ikke i øvrigt indebærer ændringer i anvendelsen af bestemmelsen om sagsindsigt i lov om kommunernes styrelse § 9, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 5682. Videre fremgår følgende, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, side 5682:

"Begæring om sagsindsigt skal således fortsat rettes til borgmesteren og indebærer en ret til at gennemse sagsmateriale, der i endelig form foreligger i kommunens administration, jf. lov om kommunernes styrelse § 9, stk. 1. Endvidere kan borgmesteren fortsat begrænse retten til sagsindsigt i overensstemmelse med reglerne i bestemmelsens stk. 3, og kommunalbestyrelsens medlemmer har fortsat ret til at få tilsendt kopi af sagsmateriale, hvori de pågældende har ret til sagsindsigt, jf. lov om kommunernes styrelse § 9, stk. 4, 1. pkt.

Forslaget medfører endvidere ikke nogen ændring af kommunalbestyrelsens adgang til at fastsætte retningslinjer for udøvelsen af retten til at få tilsendt kopi af sagsmateriale, herunder begrænsninger i retten hertil, når dette findes nødvendigt, jf. lov om kommunernes styrelse § 9, stk. 4, 2. pkt.

Det forhold, at retten til sagsindsigt efter forslaget ikke længere er begrænset til sager eller materiale i en sag, som det enkelte medlem kan angive, kan føre til meget omfattende begæringer om sagsindsigt. Det kan derfor ikke udelukkes, at det fremover – i større omfang end det er tilfældet i dag – bliver nødvendigt for borgmesteren at benytte sin ret efter lov om kommunernes styrelse § 9, stk. 3, til at begrænse retten til sagsindsigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller fordi en imødekommelse af begæringen i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder, herunder eksempelvis et uforholdsmæssigt stort ressourceforbrug.

Der kan således ikke opstilles nogen præcis grænse for, hvor stort et sagsområde eller hvor stor en gruppe af sager et medlem af kommunalbestyrelsen kan begære sagsindsigt i. Retten til sagsindsigt kan alene begrænses af borgmesteren efter lov om kommunernes styrelse § 9, stk. 3.

På tilsvarende vis kan det ikke udelukkes, at en udvidet adgang til sagsindsigt tillige kan føre til mere omfattende begæringer om kopi af sagsmateriale, jf. lov om kommunernes styrelse § 9, stk. 4, 1. pkt. Det kan derfor – i større omfang, end det er tilfældet i dag – blive relevant for kommunalbestyrelsen at anvende adgangen til at fastsætte nærmere retningslinjer for udøvelsen af retten til at få tilsendt kopi af sagsmateriale, herunder retningslinjer, der begrænser retten hertil, jf. lov om kommunernes styrelse § 9, stk. 4, 2. pkt.”

Af den bag ændringsforslaget liggende Betænkning nr. 1425/2002 om indsigt i den kommunale administration fremgår side 149 f. bl.a. følgende:

”Det kan ... overvejes, om der fortsat – som efter de gældende regler – skal stilles krav om, at et kommunalbestyrelsesmedlem skal give de oplysninger, der er nødvendige for, at forvaltningen kan finde frem til sagen eller de dokumenter, der ønskes indsigt i, eller om der skal gives medlemmerne en adgang til at foretage en almindelig gennemgang af et antal sager i forvaltningen – det vil sige adgang til sagsindsigt i en ubestemt flerhed af sager.

Ved en sådan lempelse af adgangen til sagsindsigt får et kommunalbestyrelsesmedlem, der eksempelvis har mistanke om, at kommunen handler ulovligt, mulighed for at få generel indsigt i en bestemt type sager i en angiven periode.

Heroverfor kan det imidlertid indvendes, at en generel adgang til sagsindsigt i en ubestemt flerhed af sager kan føre til et uforholdsmæssigt stort indgreb i administrationens ressourcer. Det kan således blive vanskeligt at styre antallet af sagsindsigtsbegæringer – begæringer, der i princippet kan omfatte hundredvis af sager. Endvidere vil en udvidet adgang til sagsindsigt kunne give anledning til misbrug fra enkelte medlemmers side.

Denne indvending kan efter Ekspertgruppens opfattelse imidlertid afbødes ved at give borgmesteren adgang til at begrænse denne adgang efter de gældende regler, jf. styrelseslovens § 9, stk. 3, når det er nødvendigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller når en adgang til sagsindsigt i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder, herunder eksempelvis et uforholdsmæssigt stort ressourceforbrug.

En sådan modifikation vil gøre det muligt for borgmesteren og kommunalbestyrelsen at afslå retten til sagsindsigt i egentlige misbrugssituationer eller i tilfælde, hvor forvaltningen ikke på det givne tidspunkt har ressourcer til at imødekomme en (større) begæring om sagsindsigt.

Ekspertgruppen finder, at netop adgangen til sagsindsigt i en ubestemt flerhed af sager i en række tilfælde kan være et vigtigt – og i visse tilfælde eneste – redskab for et kommunalbestyrelsesmedlem, der ønsker at danne sig et overblik over kommunens praksis inden for et givent forvaltningsområde.

På denne baggrund er det efter Ekspertgruppens opfattelse hensigtsmæssigt, såfremt kommunalbestyrelsens medlemmer som udgangspunkt får ret til sagsindsigt i en ubestemt flerhed af sager.

For at dæmme op for misbrugssituationer samt for at give borgmesteren og dermed i sidste ende kommunalbestyrelsen en mulighed for at gribe ind i situationer, hvor en (større) begæring om sagsindsigt vil udgøre en meget stor belastning for forvaltningen, finder udvalget, at en ret til sagsindsigt i en ubestemt flerhed af sager i lighed med den gældende ret til sagsindsigt bør kombineres med en ret for borgmesteren til at begrænse retten til sagsindsigt, når det er nødvendigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller når en adgang til sagsindsigt i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder, herunder eksempelvis et uforholdsmæssigt stort ressourceforbrug.

Ekspertgruppen har i forbindelse med sine overvejelser tillagt det betydning, at en begæring om sagsindsigt alene påfører forvaltningen en relativ begrænset arbejdsbyrde. Forvaltningen skal alene lægge det ønskede materiale eller de ønskede sager frem og skal ikke, som det er tilfæl-

det ved begæring om aktindsigt efter offentlighedsloven, foretage en vurdering af, om sagen indeholder dokumenter eller oplysninger, der skal undtages fra aktindsigt."

2.1.2 Anmodning om sagsindsigt skal rettes til borgmesteren

Efter § 9, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse skal en begæring om sagsindsigt efter § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse rettes til borgmesteren. Efter bemærkningerne til bestemmelsen (Lovforslag nr. L 167, Folketingstidende 1994-95, tillæg A, side 2068 ff.), som citeret ovenfor i afsnit 2.1.1, skal begæringen eller anmodningen om sagsindsigt rettes til borgmesteren i dennes egenskab af øverste daglige leder af kommunens administration, jf. § 31, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Efter § 9 i lov om kommunernes styrelse er en kommune kun forpligtet til at behandle et medlems anmodning om sagsindsigt, hvis anmodningen er rettet til borgmesteren. Dette hænger bl.a. sammen med, at det er borgmesteren, der som øverste daglige leder af kommunens administration efter § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse må vurdere, om retten til sagsindsigt i særlige tilfælde skal begrænses, når det er nødvendigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller når en adgang til sagsindsigt i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder.

I tilknytning hertil skal Økonomi- og Indenrigsministeriet bemærke, at en myndighed efter § 7, stk. 1, i forvaltningsloven, jf. lovebekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014, i fornødent omfang skal yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.

Vejledningspligten efter forvaltningslovens § 7 gælder kun i afgørelsessager og i forhold til personer, "der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde". Det følger imidlertid af god forvaltningsskik og almindelige retsgrundsatninger, at myndigheden også i andre tilfælde skal give vejledning.

Vejledningspligten gælder ved alle former for henvendelser. En myndighed vil også skulle vejlede i forhold til en borger, der ikke selv har fremsat nogen anmodning om vejledning, men hvor det fremstår som naturligt og relevant at give borgeren information og vejledning.

Selve vejledningen bør sikre, at borgeren får tilstrækkelig orientering om de regler, der gælder på det pågældende forvaltningsområde, herunder også om relevant fremgangsmåde for at søge at gøre en rettighed gældende.

På den baggrund er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at forvaltningen efter omstændighederne kan være forpligtet til at vejlede et kommunalbestyrelsesmedlem, som over for den kommunale forvaltning fremsætter en anmodning om indsigt i materiale i forvaltningen, om, at en sådan henvendelse skal rettes til borgmesteren. Ministeriet lægger herved navnlig vægt på, at borgmesteren efter § 9 i lov om kommunernes styrelse træffer afgørelse i forhold til vedkommende kommunalbestyrelsesmedlem.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ikke i den foreliggende sag anledning til at tage stilling til spørgsmål om en sådan vejledningspligt for forvaltningen, jf. herom straks nedenfor.

En kommune kan fastsætte retningslinjer eller have en praksis, hvorefter medlemmer af kommunalbestyrelsen har ret til at få behandlet anmodninger om sagsindsigt efter henvendelse herom til ansatte i forvaltningen. F.eks. kan det følge heraf, at anmodning om sagsindsigt kan rettes til forvaltningen på f.eks. direktørniveau, uden at anmodningen skal rettes til borgmesteren, og at forvaltningen i så tilfælde skal behandle anmodningen, uden at spørgsmål herom først forelægges for borgmesteren. Noget sådant kan også gælde for sagsindsigt i nogle typer, men ikke alle typer af sager eller sagsmateriale.

En praksis for forvaltningens ekspedition af sagsindsigtsanmodninger indgivet til forvaltningen er bindende for kommunen i den forstand, at forvaltningen ikke kan undlade at behandle en anmodning om sagsindsigt omfattet af en sådan praksis med den begrundelse, at den er indgivet til forvaltningen. Forvaltningen kan heller ikke meddele afslag på en anmodning om sagsindsigt omfattet af en sådan praksis med den begrundelse, at den ikke er rettet til borgmesteren. Dette skyldes, at forvaltningen, når den træffer afgørelser om sagsindsigt i forhold til enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer, er bundet af det almindelige forvaltningsretlige lighedsprincip.

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at sådanne retningslinjer eller en sådan praksis om forvaltningens behandling af anmodninger om sagsindsigt kan omfatte, at forvaltningen kan meddele afslag på sagsindsigt med henvisning til, at betingelserne for meddelelse af sagsindsigt efter § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse ikke er opfyldt. Det er endvidere ministeriets opfattelse, at sådanne retningslinjer eller en sådan praksis om forvaltningens behandling af anmodninger om sagsindsigt kan omfatte, at forvaltningen kan begrænse adgangen til sagsindsigt efter lovens § 9, stk. 3. Kommunen kan imidlertid også fastsætte retningslinjer eller have en praksis, hvorefter visse anmodninger om sagsindsigt ekspederes af forvaltningen, mens andre – f.eks. mere komplicerede eller omfattende anmodninger eller alle sager, hvor forvaltningen mener, at der skal meddeles afslag – videregives eller henvises til borgmesteren.

Det forhold, at en kommune har fastsat retningslinjer eller har en praksis, hvorefter anmodning om sagsindsigt kan behandles af forvaltningen, kan imidlertid ikke udvide kommunens adgang til at meddele afslag på sagsindsigt ud over, hvad der gælder efter § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, eller til at begrænse adgangen til sagsindsigt ud over det, som lovens § 9, stk. 3, giver mulighed for. Uanset en sådan praksis må lovligheden af forvaltningens afslag på meddelelse af sagsindsigt således vurderes efter lovens § 9.

Forvaltningens afslag på sagsindsigt eller begrænsning af adgangen til sagsindsigt vil i øvrigt altid kunne indbringes for borgmesteren, og i det omfang denne fastholder afslaget, vil det kunne indbringes for kommunalbestyrelsen, jf. herved Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 2. udgave, 2010, side 97.

Randers Kommune har oplyst, at kommunen ikke har vedtaget retningslinjer for meddelelse af sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse, men at anmodninger herom ikke kun fremsættes over for borgmesteren, men også over for forvaltningens direktører og sekretariatschefer. De anmodninger, der fremsættes over for forvaltningen, behandles, uanset om der er tale om større eller mindre sager, og borgmesteren orienteres altid herom. Ministeriet lægger til grund, at dette også var tilfældet i 2014.

På grundlag af Randers Kommunes oplysninger til sagen er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at der i kommunen var en praksis for, at forvaltningen ekspederede byrådsmedlemmers anmodninger om sagsindsigt efter lovens § 9, også når de var indgivet til forvaltningen på chefniveau, idet borgmesteren samtidig blev orienteret herom.

Navnlig med henvisning til Statsforvaltningens udtalelse af 8. maj 2015 som citeret ovenfor i afsnit 1, hvor Statsforvaltningen bemærkede, at begæring om sagsindsigt efter § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse skal rettes til borgmesteren, jf. § 9, stk. 2, finder Økonomi- og Indenrigsministeriet på grundlag af de nu foreliggende oplysninger anledning til at bemærke, at det således ikke i det foreliggende tilfælde – hvad kommunen heller ikke gjorde – ville have været berettiget at meddele Bjarne Overmark afslag på anmodningen om sagsindsigt eller at undlade at behandle anmodningen med den begrundelse, at den ikke var rettet til borgmesteren.

I det foreliggende tilfælde har børn- og skolechefen meddelt afslag på sagsindsigt uden at videregive eller henvise anmodningen til borgmesteren til afgørelse og uden at henvise til, at Bjarne Overmarks anmodning ikke var rettet til borgmesteren. Lovligheden af afslaget på sagsindsigt må derfor vurderes efter § 9 i lov om kommunernes styrelse.

2.1.3 Retten til sagsindsigt omfatter kun materiale, der foreligger "i endelig form" i forvaltningen

Retten til sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse omfatter alene sagsmateriale, der "i endelig form foreligger i kommunens administration" på tidspunktet for ekspeditionen af anmodningen om sagsindsigt. Der kan herved henvises til det tidligere Social- og Indenrigsministeriums, nu Økonomi- og Indenrigsministeriets, bemærkninger i afsnit II.2.3.1 i ministeriets udtalelse af 22. august 2016 til Randers Kommune.

Bjarne Overmarks anmodning om indsigt i sagsmateriale blev fremsat på mødet mellem Bjarne Overmark og Randers Kommunes børn- og skolechef den 12. august 2014 kl. 15.00 og afslået på samme møde. Afgørende for, om materialet var omfattet af Bjarne Overmarks ret til sagsindsigt, er således, om det på tidspunktet for det nævnte møde forelå "i endelig form i kommunens administration".

For så vidt angår sagsmateriale, der ikke er udarbejdet af forvaltningen, men af eksterne private samarbejdspartnere, borgere eller andre offentlige myndigheder og sendt til eller i øvrigt tilgået kommunen fra disse, gælder efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at sådant materiale altid foreligger "i endelig form" i den forstand, hvori dette udtryk anvendes i § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, når kommunen har modtaget det. Økonomi- og Indenrigsministeriet lægger herved vægt på, at materialet netop ikke er udarbejdet af forvaltningen, men er afgivet af andre til kommunen. Sådanne dokumenters "endelige form" er altid den form, hvori de er modtaget i kommunen.

Sådanne dokumenter vil i øvrigt, i det omfang de har betydning for en sag eller sagsbehandlingen i øvrigt, være omfattet af kommunens journaliseringspligt efter offentlighedslovens § 15, stk. 1, i den form, hvori de er modtaget af kommunen. De vil endvidere ikke være undtaget fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 23, stk. 1, nr. 1, om dokumenter, der ikke er afgivet til udenforstående.

Det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet, har i afsnit II.2.3.3 i sin udtalelse af 22. august 2016 til Randers Kommune gengivet en række bidrag i form af tilsynspraksis og litteratur til fortolkningen af, hvad der ligger i udtrykket "i endelig form" i § 9 i lov om kommunernes styrelse.

Det er på den baggrund som anført i afsnit II.2.3.3.3 i det tidligere Social- og Indenrigsministeriums, nu Økonomi- og Indenrigsministeriets, udtalelse af 22. august 2016 Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at *interne dokumenter, der ikke er omfattet af retten til aktindsigt*, efter omstændighederne kan foreligge i endelig form og således være omfattet af retten til sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse. Det er endvidere ministeriets opfattelse, at der ved afgørelsen af, om sådant internt sagsmateriale er endeligt, ikke kan lægges afgørende vægt på, om materialet er benævnt udkast, skitse, kladde el.lign. eller i øvrigt i sin form har en foreløbig karakter.

Det tidligere Social- og Indenrigsministerium, nu Økonomi- og Indenrigsministeriet, har i afsnit II.2.3.3.3.1, II.2.3.3.3.2 og II.2.3.3.3.3 i udtalelsen af 22. august 2016 videre udtalt, at sagsmateriale, der har været forelagt et kommunalpolitisk organ i kommunen, som kan tage stilling til den sag, som materialet vedrører, eller har været forelagt et eller flere af kommunalbestyrelsens medlemmer, må anses at foreligge i endelig form, jf. § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, dog at det forhold, at sagsmaterialet har været forelagt borgmesteren i en udvalgsstyret kommune, ikke i sig selv indebærer, at materialet foreligger i endelig form, jf. § 9, stk. 1, i lov om kommunernes

styrelse. Ministeriet har derimod ikke nærmere behandlet spørgsmålet om, hvornår eller under hvilke omstændigheder internt sagsmateriale bliver endeligt i tilfælde, hvor det *alene* har været forelagt ansatte i kommunens administration.

Den nu foreliggende sag giver Økonomi- og Indenrigsministeriet anledning til at tage stilling til, hvornår sagsmateriale udarbejdet af forvaltningen (internt materiale) til forelæggelse for kommunalbestyrelsen eller et udvalg foreligger i endelig form i tilfælde, hvor materialet ikke har været forelagt andre end ansatte i forvaltningen (og eventuelt borgmesteren).

For så vidt angår sådant internt materiale er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at dette i hvert fald foreligger i endelig form i kommunens administration, jf. § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, når det foreligger i den form, hvori det efter forvaltningens opfattelse skal forelægges for udvalget eller kommunalbestyrelsen, dvs. når det er endeligt godkendt i forvaltningen med henblik på forelæggelsen. Ministeriet lægger herved vægt på, at dokumenterne herefter foreligger i samme form, som de vil blive forelagt et kommunalpolitisk organ, der kan tage stilling til den sag, dokumenterne vedrører.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har ikke herved taget stilling til, af hvem eller på hvilket niveau i forvaltningen materialet i så fald skal være godkendt, idet det vil bero på de gældende retningslinjer og/eller den eksisterende praksis i den enkelte kommune, af hvem eller på hvilket niveau i forvaltningen den endelige godkendelse af materialet finder sted. Ministeriet er i den forbindelse opmærksomt på, at sådan praksis kan være forskellig i den enkelte kommune afhængig af sagstypen og den konkrete sags karakter.

Økonomi- og Indenrigsministeriet skal endvidere for en god ordens skyld bemærke, at sagsmateriale udarbejdet af forvaltningen til forelæggelse for et udvalg eller for kommunalbestyrelsen efter omstændighederne også kan foreligge i endelig form på et tidligere tidspunkt end, når det er endeligt godkendt i forvaltningen med henblik på forelæggelsen. Om dette er tilfældet, vil imidlertid bero på, hvad sagsmaterialet eventuelt i øvrigt måtte have været anvendt til, herunder hvem det måtte være forelagt. Ministeriet finder ikke, at den konkrete sag giver anledning til at behandle spørgsmål herom nærmere.

Efter Randers Kommunes oplysninger til sagen lægger Økonomi- og Indenrigsministeriet til grund, at der den 12. august 2014 var oprettet et dagsordenspunkt til Børn- og Skoleudvalget for skolestruktursagen i kommunens elektroniske sagsbehandlingssystem. Bilagene til dette dagsordenspunkt udgjorde samtidig det materiale, der skulle danne grundlag for den offentlige høring i sagen, som Børn- og Skoleudvalget, Økonomiudvalget og byrådet skulle godkende. Det sidste bilag, der blev tilknyttet dagsordenen, var bilag H, "Forslag til skolestrukturplan og ny skolestruktur 2015". Dette bilag var udarbejdet af et arkitektfirma for kommunen og tilsendt kommunen herfra som et endeligt dokument den 12. august 2014 kl. 13.23. Det blev tilknyttet dagsordenen samme dag lidt før kl. 17.

Det fremgår således af dagsordenen med bilag for sagen om skolestruktur, der blev behandlet af Børn- og Skoleudvalget den 19. august 2014, at bilagene til selve dagsordenen både omfattede dokumenter udarbejdet af Randers Kommunes forvaltning og dokumenter udarbejdet af eksterne samarbejdspartnere. Ud over det nævnte bilag H udarbejdet af et arkitektfirma var således bilag B og I udarbejdet af Ernst & Young/EY.

Da det ene af disse tre eksterne dokumenter (bilag H) tilgik Randers Kommune den 12. august 2014 kl. 13.23, er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at i hvert fald dette eksterne bilag (bilag H) forelå i endelig form på tidspunktet for mødet mellem Bjarne Overmark og børn- og skolechefen den 12. august 2014 kl. 15.00. Efftersom dette var det sidste bilag, som blev tilknyttet dagsordenspunktet, hvilket skete

samme dag lidt før kl. 17, er det efter ministeriets opfattelse også sandsynligt, at de to øvrige eksterne bilag forelå i kommunen og dermed i endelig form den 12. august 2014 kl. 15.00, men ministeriet kan ikke udtale sig med sikkerhed herom. Ministeriet hæfter sig dog ved, at det ene dokument (bilag B) på forsiden er dateret den 25. februar 2013. Dette udelukker dog ikke, at dokumentet efterfølgende kan være blevet tilsendt kommunen i en ændret version, uden at dateringen er ændret.

Det er ikke ud fra Randers Kommunes oplysninger muligt at fastslå, om dagsordenen og de tilknyttede dokumenter udarbejdet af forvaltningen (interne dokumenter) forelå i endelig form, jf. § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, dvs. var endeligt godkendt i forvaltningen, på tidspunktet for afholdelsen af mødet mellem Bjarne Overmark og børn- og skolechefen den 12. august 2014 kl. 15.00.

Det fremgår dog af Randers Kommunes oplysninger, at forvaltningen den 12. august 2014 arbejdede med materialets klargøring til trykning og udarbejdelse af PowerPoints til den følgende dags møder, samt at en del af materialet i sagen den 12. august 2014 blev trykt i kommunens trykkeri og på et eksternt trykkeri, herunder noget af det i løbet af aftenen.

På den baggrund er det efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse sandsynligt, at i hvert fald noget af det omfattende interne materiale forelå endeligt godkendt i forvaltningen på tidspunktet for afholdelsen af mødet mellem Bjarne Overmark og børn- og skolechefen den 12. august 2014 kl. 15.00, men ministeriet kan ikke udtale sig med sikkerhed herom.

Derimod lægger Økonomi- og Indenrigsministeriet som anført efter de foreliggende oplysninger til grund, at i hvert fald ét eksternt bilag (bilag H) til dagsordenspunktet forelå i endelig form, jf. § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse, på tidspunktet for afholdelsen af mødet mellem Bjarne Overmark og børn- og skolechefen den 12. august 2014 kl. 15.00, idet det var tilgået Randers Kommune.

Under hensyn til, at dette bilag H var udarbejdet af en ekstern samarbejdspartner efter Randers Kommunes anmodning, at det var modtaget i kommunen den 12. august 2014 i en endelig version, at det blev tilknyttet dagsordenen mindre end to timer efter begyndelsen af mødet mellem Bjarne Overmark og børn- og skolechefen den 12. august 2014 kl. 15.00, at bilagsmateriale blev trykt i løbet af den 12. august 2014, samt at dagsordenen med det tilhørende omfattende bilagsmateriale blev offentliggjort den følgende dag, lægger Økonomi- og Indenrigsministeriet endvidere til grund, at Randers Kommune den 12. august 2014 kl. 15.00 havde besluttet, at bilaget skulle udgøre en del af høringsmaterialet i skolestruktursagen og dermed et bilag til dagsordenen, og at det således var omfattet af Bjarne Overmarks anmodning om sagsindsigt.

På tidspunktet for afholdelsen af mødet mellem Bjarne Overmark og børn- og skolechefen den 12. august 2014 kl. 15.00 var der således efter de foreliggende oplysninger materiale omfattet af Bjarne Overmarks anmodning om sagsindsigt i form af i hvert fald bilag H, som forelå i endelig form i kommunens administration, jf. § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse.

I den forbindelse tilføjes, at en kommune ved en anmodning om sagsindsigt, der omfatter flere dokumenter, som udgangspunkt ikke kan afvise at meddele sagsindsigt i nogle dokumenter med den begrundelse, at andre dokumenter omfattet af anmodningen ikke foreligger i endelig form. Dette kan alene ske, såfremt kommunalbestyrelsesmedlemmets anmodning om sagsindsigt må forstås således, at vedkommende alene ønsker sagsindsigt, hvis der kan gives sagsindsigt i alt det materiale, som er omfattet af anmodningen. Efter de foreliggende oplysninger om indholdet af Bjarne Overmarks anmodning om sagsindsigt, jf. herved hans e-mail af 12. august 2014 til Statsforvaltningen som citeret ovenfor i afsnit 1, der indeholder en gengivelse af hans

e-mail af samme dato til børn- og skoledirektøren, kan hans anmodning ikke forstås på denne måde.

Spørgsmålet er herefter, om Randers Kommune lovligt kunne meddele Bjarne Overmark afslag på sagsindsigt i det materiale, som var omfattet af hans anmodning om sagsindsigt, og som forelå i endelig form i kommunens administration.

2.1.4 Afslag på sagsindsigt i materiale, der er omfattet af § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse

Efter § 9 i lov om kommunernes styrelse er der, når medlemmet fremsætter anmodningen som led i sit hverv,³ og materialet foreligger i endelig form i kommunens administration, jf. bestemmelsens stk. 1, alene mulighed for at meddele afslag på sagsindsigt i de tilfælde, der er nævnt i bestemmelsens stk. 3, dvs. "*når det er nødvendigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller når en adgang til sagsindsigt i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder*".

Det forhold, at kriterierne i § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse udtømmende gør op med mulighederne for at begrænse retten til sagsindsigt i sagsmateriale omfattet af § 9, stk. 1, indebærer, at andre kriterier end dem, der er omfattet af § 9, stk. 3, heller ikke lovligt kan begrunde udsættelse af meddelelse af sagsindsigt eller udsættelse af behandlingen af en anmodning om sagsindsigt.

Der kan om forståelsen af disse betingelser nærmere henvises til de ovenfor i afsnit 2.1.1 citerede forarbejder til § 9, jf. herved navnlig den daværende indenrigsministers svar på visse af Kommunaludvalgets spørgsmål i bilaget til udvalgets betænkning over lovforslag nr. L 167, jf. Folketingstidende 1994-95, tillæg B, side 524 f. Der kan endvidere henvises til Betænkning nr. 1425/2002 om indsigt i den kommunale administration, side 149 f., der også er citeret ovenfor i afsnit 2.1.1, hvoraf det fremgår, at begrænsning af retten til sagsindsigt efter stk. 3 kan ske, når det er nødvendigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller når en adgang til sagsindsigt i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder, herunder eksempelvis et uforholdsmæssigt stort ressourceforbrug.

Under hensyn til at det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at begrænsningerne i retten til sagsindsigt efter § 9, stk. 3, er en lovfæstelse af eksisterende tilsynspraksis, kan endvidere henvises til en udtalelse afgivet af det daværende Indenrigsministerium som øverste kommunale tilsynsmyndighed den 10. marts 1982,⁴ hvoraf bl.a. fremgår følgende:

"Om de mere principielle spørgsmål om kommunalbestyrelsesmedlemmers adgang til sagsakter kan oplyses følgende:

Uanset at det enkelte medlem af en kommunalbestyrelse således i almindelighed ikke har nogen pligt til at foretage selvstændige initiativer for at befri sig for et juridisk ansvar, må det antages, at ethvert medlem af kommunalbestyrelsen har adgang til efter anmodning at gennemse materiale, der måtte foreligge i forvaltningen. Begrundelsen for denne antagelse må søges i de kompetence- og funktionsprincipper, der er indeholdt i selve styrelseslovens system, og hvorefter kommunalbestyrelsen har det overordnede politiske ansvar for den kommunale forvaltnings arbejde. En ret som den nævnte er i øvrigt ofte et nødvendigt supplement til reglen i den hidtidige styrelseslovs § 22, den nuværende lovs § 11, hvorefter ethvert medlem af kommunalbestyrelsen for denne kan indbringe ethvert spørgsmål om kommunens anliggender.

³ Den foreliggende sag giver ikke Økonomi- og Indenrigsministeriet anledning til at udtale sig om denne betingelse, men der kan herom henvises til udtalelse af 8. december 2011, j.nr. 1004324. Se eventuelt <http://resumdatabase.sim.dk/resumdatabase/2011/1114-om-raekkevidden-af-retten-til-sagsindsigt-i-medfoer-af-%c2%a7-9-i-lov-om-kommunernes-styrelse.aspx>.

⁴ Se eventuelt [http://resumdatabase.sim.dk/resumdatabase/1982/8214-kommunalbestyrelsesmedlemmers-adgang-til-at-gennemse-akter-\(samt-udbetalingsbilag\)-i-den-kommunale-administration.aspx](http://resumdatabase.sim.dk/resumdatabase/1982/8214-kommunalbestyrelsesmedlemmers-adgang-til-at-gennemse-akter-(samt-udbetalingsbilag)-i-den-kommunale-administration.aspx).

Det enkelte kommunalbestyrelsesmedlems adgang til at gennemse eksisterende materiale må dog være undergivet de begrænsninger, som lovgivningen sætter, således f.eks. når der er tale om, at et kommunalbestyrelsesmedlem, der ikke er medlem af socialudvalget, måtte ønske at gennemse socialudvalgets akter i en sag vedrørende enkeltpersoner.

...

Adgangen til at gennemse sagsakter kan i øvrigt kun begrænses, når der foreligger særlige holdepunkter herfor. Der kan f.eks. være tale om, at en sags ekspedition ikke kan afvente medlemmets gennemsyn, eller der kan foreligge sådanne vanskeligheder, f.eks. fremskaffelse af ældre akter, at medlemmets interesse må vige."

Randers Kommune har oplyst, at afslaget på sagsindsigt var begrundet i hensynet til sagens ekspedition. Det er oplyst, at der var tilrettelagt en offentliggørelsesproces for materialet, idet sagen havde stor mediebevågenhed og offentlig interesse i det hele taget. I den forbindelse ønskedes – som det også fremgår af børn- og skolechefens e-mail af 12. august 2012 til Randers Amtsavis som citeret ovenfor i afsnit 1 – at sikre en samtidig information og dermed lige behandling af alle byrådets medlemmer og andre interessenter i sagen med hensyn til oplysninger og adgang til materialet. Derfor blev der meddelt afslag på sagsindsigt den 12. august 2012, idet materialet skulle forelægges – og blev forelagt – alle byrådsmedlemmer den 13. august 2014 om formiddagen og offentliggjort samme dag kl. 12.00. Randers Kommune har anført, at der alene var tale om en udskydelse af gennemførelsen af retten til sagsindsigt af mindre end én dags varighed af hensyn til samtidig information af byrådet.

Efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse kan der imidlertid ikke med hjemmel i § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse meddeles afslag på eller udsættelse af sagsindsigt med den begrundelse, at alle medlemmer af kommunalbestyrelsen skal have indsigt i materialet eller have kendskab til oplysninger i materialet samtidig.

Økonomi- og Indenrigsministeriet lægger herved vægt på, at det nævnte hensyn ikke ses omfattet af de i § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse nævnte grunde, der ifølge forarbejderne til bestemmelsen er udtømmende.

Disse kriterier må efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse forstås således, at "hensyn til sagernes ekspedition" er hensyn, der vedrører mulig forsinkelse af den kommunale sags ekspedition som følge af, at medlemmet skal have lejlighed til at gennemse sagsmateriale, f.eks. således at kommunens afgørelse, udtalelse eller høringssvar i en sag som følge heraf ikke kan fremsendes til en anden myndighed rettidigt. Endvidere henviser "uforholdsmæssigt store vanskeligheder" efter ministeriets opfattelse til tilfælde, hvor ekspeditionen af en anmodning om sagsindsigt vil medføre et uforholdsmæssigt stort ressourceforbrug for forvaltningen, f.eks. fordi anmodningen er meget omfattende eller vedrører akter, som – eventuelt fordi de er gamle – er meget vanskelige at fremfinde.

Kriterierne i § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse giver derimod efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse ikke mulighed for at meddele afslag på sagsindsigt med henblik på at undgå, at et kommunalbestyrelsesmedlem forud for andre får kendskab til visse oplysninger – og eventuelt i forlængelse heraf udtaler sig om eller i øvrigt gør brug af disse. Dette gælder også, selv om medlemmets udtalelser eller øvrige brug af oplysningerne – f.eks. fordi det giver anledning til debat, spørgsmål eller øget fokus på sagen – måtte vanskeliggøre eller forsinke sagens behandling i kommunen. I sådanne tilfælde er begrænsningen ikke sagligt begrundet i "hensyn til sagernes ekspedition" eller "uforholdsmæssigt store vanskeligheder", således som disse udtryk anvendes i § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse.

Der kan herved henvises til den daværende indenrigsministers svar på spørgsmål nr. 5 og 6 i bilaget til Kommunaludvalgets betænkning over lovforslag nr. L 167, jf. Folketings Tidende 1994-95, tillæg B, side 524 f. Heraf fremgår det, at et medlems adgang til

at udtale sig om oplysninger modtaget ved meddelelse af sagsindsigt ikke kan begrænses ud over, hvad der følger af reglerne om tavshedspligt. Der gælder således ikke nogen begrænsninger i et kommunalbestyrelsesmedlems adgang til at anvende eller videregive information, som medlemmet har erhvervet ved benyttelse af retten til sagsindsigt, når bortses fra reglerne om tavshedspligt. Medlemmets adgang til at videregive oplysninger begrænses således ikke af en særlig loyalitetspligt for kommunalbestyrelsesmedlemmerne i forhold til kommunen. Se også Hans B. Thomsen m.fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 2. udgave, 2010, side 95.

Selv om § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse giver mulighed for at afslå sagsindsigt begrundet i "hensyn til sagernes ekspedition" eller "uforholdsmæssigt store vanskeligheder", kan kommunen derfor ikke med henvisning til bestemmelsen afslå, begrænse, udsætte eller betinge meddelelse af sagsindsigt til et kommunalbestyrelsesmedlem med henblik på, at medlemmet ikke forud for andre skal have kendskab til sagsoplysninger, som vedkommende eventuelt kan videregive eller i øvrigt gøre brug af på en sådan måde, at det kan give anledning til, at behandlingen af en kommunal sag vanskeliggøres eller forsinkes.⁵

Det forhold, at kommunen informationsmæssigt ønsker at stille alle kommunalbestyrelsesmedlemmer lige, kan heller ikke i øvrigt føre til en begrænsning i retten til sagsindsigt efter § 9, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Det forhold, at materiale senere skal udsendes til flere eller alle medlemmer af kommunalbestyrelsen, kan således ikke begrunde en begrænsning i retten til sagsindsigt efter § 9, ej heller selv om denne begrænsning er af midlertidig karakter. Det bemærkes herved, at alle medlemmer har mulighed for at benytte sig af adgangen til at anmode om sagsindsigt.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er således af den opfattelse, at Randers Kommune ikke lovligt kunne meddele Bjarne Overmark afslag på eller udsætte mødekommelsen af anmodningen om sagsindsigt med den begrundelse, at alle byrådsmedlemmer skulle modtage information om sagen samtidig.

Efter de foreliggende oplysninger er det endvidere Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at anmodningen heller ikke i øvrigt kunne afslås – eller dens behandling udsættes – af hensyn til sagens ekspedition eller som følge af uforholdsmæssige vanskeligheder. Ministeriet finder således ikke, at det forhold, at forvaltningen den 12. august 2014 arbejdede med bl.a. materialets forberedelse til trykning og trykning heraf, kunne begrunde dette.

Efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse kunne Randers Kommune ikke lovligt meddele afslag på Bjarne Overmarks anmodning om sagsindsigt – eller udsætte behandlingen heraf – for så vidt angår det materiale, der forelå i endelig form på tidspunktet for mødet mellem Bjarne Overmark og børn- og skolechefen den 12. august 2014 kl. 15.00.

Under hensyn til, at Bjarne Overmarks anmodning om sagsindsigt blev afslået, har Økonomi- og Indenrigsministeriet ikke anledning til at tage stilling til, hvor hurtigt Randers Kommune skulle have ekspederet anmodningen. Hvor hurtigt dette skal ske, vil bl.a. bero på anmodningens og sagens nærmere karakter, baggrund og omfang, herunder på om anmodningen kan ekspederes forholdsvis enkelt, f.eks. ved at en medarbejder sender et eller flere dokumenter, der umiddelbart er til rådighed i forvaltningen i elektronisk form, pr. e-mail eller via en intern digital platform til kommunalbestyrelsesmedlemmet.

⁵ Dette gælder også i tilfælde, hvor sagsmaterialet indeholder oplysninger omfattet af tavshedspligt efter forvaltningslovens § 27, men i så tilfælde er medlemmets muligheder for at udtale sig eller i øvrigt benytte oplysningerne naturligvis begrænset af tavshedspligten.

2.2 Bjarne Overmarks ret til indsigt i materialet i sin egenskab af udvalgsformand

§ 22, stk. 1, 3. pkt., i lov om kommunernes styrelse har følgende ordlyd:

"Formanden forbereder, indkalder og leder udvalgets møder og drager omsorg for, at dets beslutninger indføres i beslutningsprotokollen."

Udvalgsformanden har ikke efter loven nogen kompetence til at bestemme indholdet af de beslutninger, der træffes af forvaltningen, herunder forvaltningens indstillinger. Udvalgsformanden kan således ikke pålægge forvaltningen at afgive indstillinger med et bestemt indhold til udvalget eller i øvrigt sætte sin indstilling i stedet for forvaltningens. Se Hans B. Thomsen m. fl., Lov om kommunernes styrelse med kommentarer, 2. udgave, 2010, side 219.

I forbindelse med udvalgsmøder er det sædvanligt, at forvaltningschefen drøfter sagerne igennem med udvalgsformanden og gennemgår en eventuel sagsfremstilling og indstilling, jf. Betænkning nr. 1271/1994 om kommunalpolitikernes arbejdsvilkår, side 36.

Hvis udvalgsformanden skal kunne varetage hvervet som den, der indkalder og leder udvalgets møder, må formanden have mulighed for at forberede sig til møderne, herunder ved at gennemgå forvaltningens dagsordenstekst med indstillinger og bilag. Den ovenfor citerede bestemmelse i § 22 i lov om kommunernes styrelse forudsætter således, at udvalgsformanden har adgang til materialet i så god tid forinden udvalgs-mødet, at vedkommende har mulighed for at forberede sig.

Det er på den baggrund Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at det er en forudsætning for udvalgsformandens varetagelse af sit hverv efter § 22 i lov om kommunernes styrelse, at vedkommende har adgang til at se dagsordenstekst, indstilling og bilag i en sag, der skal forelægges for udvalget, når materialet foreligger i endelig form i kommunens administration, dvs. når andre kommunalbestyrelsesmedlemmer efter § 9, stk. 1, i lov om kommunernes styrelse har ret til sagsindsigt heri, jf. ovenfor afsnit 2.1.3.

Som følge af udvalgsformandens funktioner kan der imidlertid efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse – uanset kommunens retningslinjer eller praksis for meddelelse af sagsindsigt efter § 9 i lov om kommunernes styrelse – ikke stilles krav om, at udvalgsformanden skal fremsætte en anmodning over for borgmesteren om at få lov at se materialet.

Er det – som i det foreliggende tilfælde – kommunens praksis, at f.eks. forvaltningschefen afholder møder med udvalgsformanden til forberedelse af udvalgsmøderne, er det således Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at udvalgsformanden i forbindelse med sådanne møder som følge af sine funktioner som den, der forbereder og leder udvalgsmødet, kan forlange at blive gjort bekendt med det nævnte materiale, når materialet foreligger i endelig form i kommunens administration. Forvaltningen kan således ikke kræve, at udvalgsformanden må vente med at få materialet til et senere tidspunkt, herunder f.eks. når det i øvrigt er offentliggjort, og dermed kræve, at udvalgsformanden udsætter sin forberedelse, herunder udsætter den til et nyt møde med forvaltningen, eller undlader at drøfte sagen med forvaltningen.

Det tilføjes, at udvalgsformanden, når der bortses fra de pligter, som følger af posten som formand for udvalget, herunder navnlig vedrørende indkaldelse til og ledelse af udvalgets møder, efter lov om kommunernes styrelse, har den samme stilling og samme rettigheder, som kommunalbestyrelsens øvrige medlemmer. Udvalgsformanden har således som nævnt ovenfor ikke kompetence med hensyn til sagernes indhold, og har i modsætning til borgmesteren ikke nogen kompetence med hensyn til

forvaltningens ledelse. På den baggrund er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at udvalgsformanden ikke i denne egenskab har ret til indsigt i sagsmateriale i forvaltningen, som ikke foreligger i endelig form.

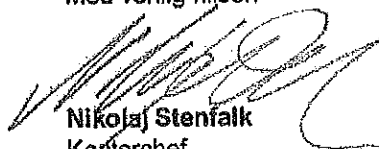
For så vidt angår det materiale, der den 12. august 2014 på tidspunktet for mødet mellem Bjarne Overmark og børn- og skolechefen forelå i endelig form i kommunens administration, jf. afsnit 2.1.3, er det således Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at Randers Kommune ikke lovligt kunne meddele Bjarne Overmark afslag på indsigt heri.

Da det omhandlede materiale er offentliggjort, foretager Økonomi- og Indenrigsministeriet ikke mere i sagen.

Det tilføjes, at Økonomi- og Indenrigsministeriet ikke har fundet anledning til at behandle spørgsmålet om, hvorvidt Bjarne Overmark efter offentlighedsloven havde ret til aktindsigt i det i sagen omhandlede materiale.

Kopi af dette brev er sendt til byrådsmedlemmerne Kasper Fuhr Christensen, Jens Laursen og Kim Kristensen samt til KL.

Med venlig hilsen

Nikolaj Stenfalk
Kontorchef